Mat-tanári gyakorlat, első évfolyam, második félév
Hatodik feladatsor (2003. április 1)

1. *Az AB, BA, BC, $CB-C$ műveletek közül végezzük el az elvégezhetőket, ha*

$$A = \begin{pmatrix} 1 & -3 & 2 \\ 0 & 1 & 3 \end{pmatrix}, \quad B = \begin{pmatrix} 3 & 7 \\ 4 & 1 \end{pmatrix}, \quad C = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 2 & 3 \\ 0 & 8 \end{pmatrix}.$$

2. *Végezzük el az alábbi szorzást:*

$$\begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \begin{pmatrix} d & -b \\ -c & a \end{pmatrix}.$$

3. *Jelölje $E^{(i,j)}$ azt a 3×3-as mátrixot, amelynek i-edik sorában a j-edik elem 1, a mátrix összes többi eleme pedig 0. Mi történik, ha egy 3×3-as M mátrixot balról illetve jobbról megszorzunk $E^{(i,j)}$-vel?*

4. *Az M és N mátrixok* **felcserélhetők,** *ha $MN = NM$. Határozzuk meg azokat a háromszor hármas mátrixokat, amelyek minden háromszor hármas mátrixszal felcserélhetők.*

5. *Van-e olyan 3×3-as A mátrix, amellyel a bal illetve a jobb oldalról történő szorzás tetszőleges 3×3-as X mátrix első sorának elemeit megkétszerezi, az X összes többi elemét pedig ellentettjére változtatja?*

6. *Adjunk meg olyan 10×10-es $A \neq B$ mátrixokat és egy 10×100-as $C \neq \mathbf{0}$ mátrixot, amelyekre $AC = BC$ teljesül.*

7. *Tegyük fel, hogy a 10×10-es A és B mátrixokra $AC = BC$ teljesül* **minden** *10×100-as C mátrix esetén. Mutassuk meg, hogy akkor $A = B$.*

8. *Számítsuk ki az 5×5-ös N mátrix első öt hatványát, ahol*

$$N_{i,j} = \begin{cases} 1, & \text{ha } i-j=1; \\ 0, & \text{ha } i-j \neq 1. \end{cases}$$

9. *Tegyük fel, hogy egy $n \times n$-es M mátrix főátlójában és ez alatt csupa nulla van (azaz $M_{i,j} = 0$ ha $i \geq j$). Bizonyítsuk be, hogy $M^n = \mathbf{0}$.*

10. *Legyenek A és B $n \times n$-es mátrixok, $n > 0$ egész. Jelöljük az $AB - BA$ mátrixot K-val. Számítsuk ki a $\sum_{i=1}^{n} K_{i,i}$ összeget. (Ezt az összeget a K mátrix* **nyomának** *nevezzük.)*

11. *Mutassuk meg, hogy*

$$\begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix}^2 - (a+d) \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} + (ad-bc) \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}.$$

12. *Megoldható-e a kétszer kettes valós mátrixok körében az $X^2 = -E$ egyenlet? Adjuk meg az $X^2 = E$ egyenlet összes megoldását. (E az egységmátrix.)*

13. *Számítsuk ki a következő hatványokat, tetszőleges pozitív egész n kitevővel (α valós paraméter):*

$$\begin{pmatrix} \cos\alpha & -\sin\alpha \\ \sin\alpha & \cos\alpha \end{pmatrix}^n, \qquad \begin{pmatrix} 1 & \alpha \\ 0 & 1 \end{pmatrix}^n.$$